

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-654

7.9.2020

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på grunnmur – tining av permafrost – plutselig skade?

Sikrede oppdaget sprekker/skader på grunnmuren i forbindelse med vedlikeholdsarbeid den 22.5.18 og fremsatte krav om erstatning overfor selskapet. Det ble innhentet flere takstrapporter som la til grunn ulike årsaker til skadene som hadde oppstått. I klagen til nemnda har sikrede anført at skadene skyldtes tining av permafrost, og at skaden hadde oppstått plutselig. Selskapet avslo under henvisning til at skader som følge av jordtrykk og tele var unntatt dekning i vilkårene, og at skaden uansett ikke kunne anses som en "plutselig" skade som var dekningsmessig under forsikringen. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort en dekningsmessig skade.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: utbedringskostnader antatt mellom kr 281 250 og kr 2 740 625 inkl. mva.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på grunnmur.

Sikredes forsikring omfatter:

4. Hvilke skader som erstattes

Tilfeldige og plutselige skader som fremgår under (..)
- Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.
(..)

4.4 Annen skade

Dekkes

- Tilfeldige og plutselige skader

Dekkes ikke

- Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, jordtrykk, frost, tele.

Sikrede oppdaget sprekker/skader på grunnmuren den 22.5.18 og har forklart at skaden ble avdekket i forbindelse med vedlikeholdsarbeid på boligen. Skaden ble meldt inn til selskapet den 28.5.18, og selskapet rekvirerte takstmann H. til å foreta befarings- og utførte skaderapport. Skaderapporten sier bl.a.:

Ørvig informasjon om objektet

Byggegrunn antas å være sand med utskifting av masser i selve byggegrop. Fundamenter antas å være såle av armert betong. Grunnmur i armert betong. Vegger er i bindingsverk. Tak av w-takstoler utført i tre, taktekke av shingel

Leirmasser bak boligen har presset på grunnmuren og presset den inn. Det er blitt presset inn mest på midten og nå er den kommet så langt inn at den presser på hovedinntaket på vann.

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Jordmasser presser grunnmur inn i øvre kant av bolig. 13,5 m lang grunnmur i armert betong uten noe innvendig støtte. Jordmassene består i hovedsak av leirfylte masser. Dvs. At tele kan ha forårsaket noe av disse skadene. Grunnmur presser mot hovedinntak på vann

(...)

Massene på oversiden av boligen består av leirfylte masser som inneholder mye vann, slik at tele kan ha forårsaket deler av disse skadene.

Selskapet avsto kravet med henvisning til rapporten.

Sikrede har forklart at takstmann H. tok kontakt med sikrede på telefon den 18.7.18. Sikrede har gjengitt samtalen:

(Takstmann H) ringer også meg den 18 juli 2018 og sier følgende, sitat "Jeg trekker tilbake skaderapport for jeg kan ikke si hva som har forårsaket skaden, men jeg skal kontakte forsikringsselskapet og be dem om å ta ny takst" sitat slutt.

Sikrede har videre forklart at han deretter ble anmodet av selskapet om å innhente ny skaderapport.

Sikrede innhentet en ny takstrapport den 29.9.18 fra takstmann N. Av den aktuelle takstrapporten fremgikk:

SKADEÅRSAK:

Forsikringstakeren forteller at de ikke har oppdaget noe større skjevheter på ringmuren siden han for noen år siden overtok boligen. Skadene har ifølge han oppstått nå den siste våren, og mener at det kan være et vann åre som går under bygget, og som muligens kan være årsaken. Det er en del sprekker på muren, spesielt i hjørnene som skyldes at den er presset inn på midten. Massene under og rundt er fin sand/silt og det var registrert en del fukt i blindkjelleren både på bakken og i nedre del av muren, (..) Jeg tror ikke at det er nødvendig med så støttemur med så lav oppfylling. Ringmuren heller mest inn i toppen, og normalt så er det mest trykk i bunnen.

Konklusjon skadeårsak

Det er ikke mulig å konkludere med nøyaktig skadeårsak uten at det tas grundige jordundersøkelser fra grunnen under og rundt boligen. Muligens har terrenget på baksiden endret seg over tid, slik at overflatevann har rent inn mot muren og under den. Massene under ringmuren her dermed blitt utvasket slik at trykkfastheten i grunnen er redusert.

Utbedringskostnadene var anslått til kr 225 000 eks. mva.

Sikrede har fremlagt en verdi- og lånetakst fra 2017 med følgende opplysninger:

Grunnforhold: Stabil sand, byggegrunn. Fundamentering/grunnmur: Armert betong såle og Leca grunnmur. Pusset/malt. Plast mot grunn.

Selskapet avsto på nytt sikredes krav.

Sikrede krever dekning for skaden på grunnmuren og anfører at den er plutselig og uforutsett og derfor er omfattet av forsikringen. Årsaken til skaden var tining av permafrost, og dette skjedde plutselig. Sikrede avviser at skaden utviklet seg over tid. Dette ville i så fall fremgått av verditaksten fra 2017.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skaden ikke har inntruffet plutselig, men har utviklet seg over tid. Videre viser selskapet til at "*utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, jordtrykk, frost, tele*" er unntatt dekning i vilkårene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på grunnmur.

Sikredes forsikring omfatter "Tilfeldige og plutselige skader", men har unntak for:

- Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, jordtrykk, frost, tele.

Begrepet "plutselig" betyr at skaden må skje raskt i motsetning til å utvikle seg over tid. I praksis har nemnda god tatt skader som inntreffer i løpet av et døgn som "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lengre tid.

Det er fremlagt skaderapport fra H. som sier:

Ørvig informasjon om objektet

Byggegrunn antas å være sand med utskifting av masser i selve byggegrop. Fundamenter antas å være såle av armert betong. Grunnmur i armert betong. Vegger er i bindingsverk. Tak av w-takstoler utført i tre, taktekke av shingel

Leirmasser bak boligen har presset på grunnmuren og presset den inn. Det er blitt presset inn mest på midten og nå er den kommet så langt inn at den presser på hovedinntaket på vann.

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Jordmasser presser grunnmur inn i øvre kant av bolig. 13,5 m lang grunnmur i armert betong uten noe innvendig støtte. Jordmassene består i hovedsak av leirfylte masser. Dvs. At tele kan ha forårsaket noe av disse skadene. Grunnmur presser mot hovedinntak på vann

(...)

Massene på oversiden av boligen består av leirfylte masser som inneholder mye vann, slik at tele kan ha forårsaket deler av disse skadene.

Rapporten sier ingenting om tidsperspektivet, men formuleringen "leirmasser bak boligen har presset på grunnmuren og presset den inn" tilsier at skaden har oppstått over tid. Videre sier den at "tele kan ha forårsaket deler av" skadene. Tele er unntatt i vilkårene.

Sikrede har fremlagt en skaderapport som sier:

SKADEÅRSAK:

Forsikringstakeren forteller at de ikke har oppdaget noe større skjevheter på ringmuren siden han for noen år siden overtok boligen. Skadene har ifølge han oppstått nå den siste våren, og mener at det kan være et vann åre som går under bygget, og som muligens kan være årsaken. Det er en del sprekker på muren, spesielt i hjørnene som skyldes at den er presset inn på midten. Massene under og rundt er fin sand/silt og det var registrert en del fukt i blindkjelleren både på bakken og i nedre del av muren, (..) Jeg tror ikke at det er nødvendig med så støttemur med så lav oppfylling. Ringmuren heller mest inn i toppen, og normalt så er det mest trykk i bunnen.

Konklusjon skadeårsak

Det er ikke mulig å konkludere med nøyaktig skadeårsak uten at det tas grundige jordundersøkelser fra grunnen under og rundt boligen. Muligens har terrenget på baksiden endret seg over tid, slik at overflatevann har rent inn mot muren og under den. Massene under ringmuren her dermed blitt utvasket slik at trykkfastheten i grunnen er redusert.

Heller ikke denne rapporten omtaler tidsperspektivet direkte, men tyder nærmest på at skaden har utviklet seg over tid.

Ut fra dette kan nemnda ikke se at det er sannsynliggjort at skadene har inntruffet plutselig. Dette måtte i så fall ha fremgått tydeligere av rapporten.

Sikrede har fremlagt e-post etter geoteknisk undersøkelse datert 20.4.20 som konkluderte med at det var tinende permafrost/islinser i grunnen som førte til sig og setninger i løsmasser under boligen og langs grunnmuren. Dette dokumenterer imidlertid ikke at skaden inntraff plutselig. Både frost og setninger er dessuten unntatt fra forsikringen.

Selskapet er etter dette ikke ansvarlig.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).